

OSP PAŁECZNICA ZWYCIĘZCĄ
GMINNYCH ZAWODÓW
SPORTOWO-POŻARNICZYCH

str. 03

W SAMORZĄDZIE NIE MA NUDY.
ROZMOWA Z WÓJTEM
PAŁECZNICY,
MARCINEM GAWŁEM

str. 06

EKOLOGICZNA I EKONOMICZNA
GMINA. W PAŁECZNICY
POWSTAJĄ INSTALACJE
FOTOWOLTAICZNE

str. 09

MIESZKAŃCY BOŁOWA
POŁĄCZYLI SIŁY
I WYBUDOWALI REMIZĘ OSP

str. 12

„Wróciliśmy zmęczeni, ale niezwykle zadowoleni”

– wyjazd świetlic
środowiskowych do Wrocławia

fot. archiwum

Obecny czas sprzyja nie tylko leniwemu wypoczynkowi na słońcu, ale także odkrywaniu nowych rzeczy, zwiedzaniu, korzystaniu z atrakcji. Na taką wycieczkę zdecydowały się pałacznickie świetlice środowiskowe. Pod koniec lipca ponad 80 osób udało się do stolicy województwa dolnośląskiego – Wrocławia.

Na terenie gminy działają trzy świetlice środowiskowe – w Pałacznicy, Nadzowie oraz Pieczonogach. Ich celem jest zapewnienie mieszkańcom możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu, integracja

oraz nauka nowych umiejętności. W świetlicach spotykają się dzieci, młodzież oraz dorośli, a różnice pokoleniowe wcale nie są tu odczuwalne. Działalność świetlic nie ogranicza się jednak tylko do zajęć stacjonarnych. Organizowane są również wycieczki, a celem ostatniej z nich był Wrocław.

Razem z opiekunami do Wrocławia wyjechały 84 osoby. Wśród atrakcji były między innymi: rejs Odrą, zwiedzanie Starego Miasta z Archikatedrą, zabytkowymi kościołami i Ratuszem, odwiedziny Afrykarium, Ogrodu

Japońskiego oraz Kolejowa – największej makiety kolejowej w Polsce. Oczywiście podczas tej wycieczki nie mogło zabraknąć wizyty w Panoramic Raclawickiej, gdzie znajduje się słynny obraz autorstwa zespołu malarzy, którym kierowali Jan Styk oraz Wojciech Kossak. Niektórzy z uczestników wycieczki byli tu po raz pierwszy, inni mieli okazję, by przypomnieć sobie historię wydarzenia, które miało miejsce tak blisko Pałacznicy.

Co ważne, wycieczka dla jej uczestników była całkowicie bezpłatna. Wyjazd został sfinansowany przez świetlice. - *Wrażenia były niesamowite. Wszystkim uczestnikom bardzo się podobało, a przewodnicy przekazali nam wiele interesujących informacji. Wróciliśmy zmęczeni, ale niezwykle zadowoleni* – wspomina Bożena Depta, animator oraz Prezes Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Pałacznica „MUSZELKA”.

fot. archiwum

wspólnoty wiejskiej. Z drugiej strony nieć porozumienia szybko się zrywa, z wielkich planów pozostają niezrealizowane marzenia, a winni oskarżają wszystkich oprócz siebie. Czy szukać rozwiązania tego problemu, czy może czekać aż sam się rozwiąże? Myślę, że życie jest zbyt krótkie i piękne, by zostawiać je same sobie. Próbujemy wspólnie walczyć o lepsze życie, szukamy porozumienia, rozmawiamy ze sobą i przekazujemy sobie to, co najcenniejsze – wiedzę.

Umiejętność wskazywania wspólnych celów, określania sposobów ich realizacji, to domena naszych lokalnych liderów – radnych, sołtysów, prezesów, działaczy. Nie zostawiamy ich samych, niech nasz wysiłek nie ogranicza się do wrzucenia karty wyborczej do urny czy podniesienia ręki na ogólnym spotkaniu. Zamiast tego zacznijmy od rzeczy najprostszych – rozejrzyjmy się po najbliższej okolicy, naprawmy to, co nam przeszkadza, wsłuchajmy się w problemy innych.

Ostatnie anomalie pogodowe pokazały, jak wiele musimy zrobić razem,

by zadbać o wspólne bezpieczeństwo. Tak wiele starych drzew znajduje się wokół naszych domostw – nie czekajmy na nieszczęście. Poprośmy strażaków o pomoc, jeśli sami nie dajemy rady. Określajmy zagrożenia, likwidujemy przyczyny, a nie skutki.

Znajdujemy się w okresie żniw – najtrudniejszym czasie dla rolników. Maszyny i automatyzacja prac zmieniają gospodarską rzeczywistość, co nie oznacza, że czynią ją łatwiejszą. Już dziś – w imieniu swoim i wójta gminy Pałacznica – zapraszam na wspólne biesiadowanie podczas dożynek gminnych, które odbędą się 23 sierpnia przy remizie OSP w Bolowie. Drody mieszkańcy, to dobry czas, by wyzbyć się uprzedzeń, spotkać się przy pracy nad wspólnym wieńcem dożynkowym, porozmawiać ze sobą, pośmiać, określić wspólne cele, odnaleźć sens życia człowieka dla drugiego człowieka.

**Joanna Hałat-Majka,
redaktor naczelna „Do celu”**

Szanowni Państwo,

Wakacje to nie tylko czas urlopów i odpoczynku, ale także wzmożonej pracy rolników w okresie żniw. Warto zatrzymać się na chwilę i zastanowić dokąd zmierzamy, jaki mamy cel, zadać sobie pytanie o sens naszego życia. Ktoś może powiedzieć, że to niepotrzebne, bo niedzielna Eucharystia i Słowo Boże rozwiewają wątpliwości. Co jednak, gdy słuchamy a nie słyszymy, patrzymy a nie widzimy? Jak otworzyć serca i uwolnić dusze? Gdy słucham mieszkańców, coraz częściej przekonuję się o tym, jak bliska ich sercu jest definicja

STOPKA REDAKCYJNA

Adres redakcji:

Gminne Centrum Kultury i Promocji
Gminy Pałacznica / ul. Strażacka 3

Redaktor Naczelny:

Joanna Hałat-Majka

Zespół:

Edyta Gawlik

Anna Jantos

Druk: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział Poligrafia,
Drukarnia Sosnowiec

WAŻNE ADRESY

Urząd Gminy Pałacznica
ul. Św. Jakuba 11
32-109 Pałacznica
e-mail: urzad@palecznica.pl
Telefon: (41) 38-48-037
Fax: (41) 38-48-037 w. 19

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Pałacznicy
ul. Św. Jakuba 11
32-109 Pałacznica
(41) 38-48-037 wew. 30
(41) 38-48-234

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pałacznicy
ul. Małopolska 36
32-109 Pałacznica
(41) 38-48-513

Szkoła Muzyczna I stopnia w Pałacznicy
ul. Św. Jakuba 43
32-109 Pałacznica
tel. 41 384 86 45
e-mail: smuz.palecznica@interia.pl

Gminna Biblioteka Publiczna w Pałacznicy
ul. Strażacka 1
32-109 Pałacznica
(41) 38-48-118

Gminne Centrum Kultury
i Promocji Gminy Pałacznica
ul. Strażacka 3
32-109 Pałacznica
(41) 38-48-037 wew. 18

Zespół Szkół w Pałacznicy
ul. Św. Jakuba 11
32-109 Pałacznica
(41) 38-48-645

Zespół Szkół w Pałacznicy
Filia w Nadzowie
Nadzów 101
32-109 Pałacznica
(41) 38-48-101

Zespół Szkół w Pałacznicy
Filia w Cuszowie
Cuszów 73
32-109 Pałacznica
(41) 38-48-602

Zespół Szkół w Pałacznicy
Filia Integracyjna w Ibramowicach
Ibramowice 42
32-109 Pałacznica
(41) 38-48-113

Pielgrzymi znów odwiedzili Pałacznicę

Podczas wizyty podziwiali obrazy IV Pleneru Malarskiego

► Gminy Pałacznica i Skalbmierz przyjaźnią się od dawna. Udowodniono to po raz kolejny 25 lipca, kiedy to z parafii świętego Jana Chrzciciela wyruszyła pielgrzymka, której przewodził Marian Fatyga. Pątnicy skierowali się szlakiem Małopolskiej Drogi św. Jakuba, by wspólnie z pałaczniczankami uczestniczyć w corocznym odpuszcie.

Pielgrzymowanie ze Skalbmierza na pałacznicki odpust to już tradycja. Pielgrzymi co roku pokonują drogą o długości około 10 kilometrów. Nie inaczej było w tym roku. 25 lipca mimo wysokiej temperatury i doskwierającego słońca kilkadziesiąt osób rozpoczęło pielgrzymkę. – *Bałem się o stan tych ludzi. Takie upały dokuczają każdemu, a wśród nas były przecież osoby starsze, dla których wysokie temperatury są jeszcze bardziej uciążliwe. Na szczęście szczęśliwie dotarliśmy do*

celu – opowiada ksiądz Marian Fatyga, proboszcz skalbmierskiej parafii.

Tradycyjnie przyjaciele ze Skalbmierza zostali miło ugośczeni w Pałacznicy. Pielgrzymi mogli liczyć nie tylko na serdeczność, rodzinną atmosferę i dodający siły posiłek, ale także spotkanie ze sztuką. To dlatego, że tego dnia w gminie odbywał się wernisaż prac, które powstały podczas IV pleneru malarskiego. Wydarzenie ma na celu nie tylko przybliżyć dzieciom i młodzieży sztukę, ale także nauczać przy-

► fot. archiwum

wiązania do tradycji, pielęgnacji dziedzictwa narodowego i promowania regionu. Warto wiedzieć, że w plenerze uczestniczą nie tylko początkujący, ale także profesjonalni artyści, którzy specjalnie przyjeżdżają do Pałacznicy, by na płótnie uwiecznić tutejsze pejzaże. Hasło przewodnie warsztatów to „Piękno oczami dzieci – historia przez sztukę”. W plenerze wzięło udział 14 dzieci i 5 artystów. Wydarzenie mogło być zrealizowane przez Fundację

„Pszczółka” Agnieszki Król dzięki wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego. Patronat Honorowy przedsięwzięcia edukacyjnego objęli: Kuratorium Oświaty w Krakowie, Ruch Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie, Samorząd Gminy Pałacznica.

OSP Pałacznica zwycięzcą Gminnych Zawodów Sportowo-Pożarniczych

Przed nami zawody powiatowe

fot. archiwum

► W zawodach uczestniczyło pięć jednostek z terenu naszej gminy: OSP Pałacznica, OSP Winiary, OSP Nadzów, OSP Cuszów oraz OSP Bolów. Strażacy rywalizowali ze sobą w sztafecie i bojówce, a najlepszą jednostką okazała się Pałacznica. Bojówka zajęła im 38 sekund, a sztafeta 62 sekundy, co po zsumowaniu dało sto punktów. Ta liczba wystarczyła, by zająć pierwsze miejsce. Na podium znalazły się jeszcze jednostki z Bolowa oraz Nadzowa. Te trzy dru-

Drużyna OSP Pałacznica - 1. miejsce

żyny zostały zakwalifikowane do powiatowych zawodów, które odbędą się 13 września.

– *Zawody oceniam bardzo dobrze. Organizacja była na wysokim poziomie – mówi Justyna Łudzeń, zawodniczka drużyny kobiecej OSP Pałacznica.*

Ciekawostką jest fakt, że kobiecej drużynie OSP Pałacznica przewodziła Zastępca Wójta – Joanna Hałat-Majka. Stało się tak, gdyż zawodniczki przygotowane do tej roli z powodów losowych nie mogły wziąć udziału w zawodach. – *Na dwa dni przed zawodami musieliśmy szukać nowej prowadzącej i zdecydowaliśmy, że poprosimy o pomoc panią Joannę Hałat-Majkę. Obawialiśmy się,*

Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza - 1. miejsce

że nie będzie chciała się zgodzić, ale ku naszemu zaskoczeniu spotkałyśmy się z bardzo pozytywną reakcją. Pani Hałat-Majka doskonale odnalazła się w tej roli i myślę, że teraz będzie już stale przewodzić drużynie kobiecej – opowiada Andrzej Bielawski, Naczelnik OSP Pałacznica. Zgodnie z pożarniczą tradycją Zastępca Wójta po zawodach została wrzucona do basenu z wodą.

Gminne Zawody Sportowo-Pożarnicze zostały bardzo dobrze ocenione nie tylko przez uczestników, ale również zebranych widzów. Wydarzeniu towarzyszyła piękna pogoda i świetna atmosfera. Teraz nie pozostaje nam nic innego, jak czekać na zawody powiatowe.

Drużyna OSP Bolów - 2. miejsce

Kobieca Drużyna OSP Pałacznica - 1. miejsce

Drużyna OSP Winiary - 5. miejsce

Drużyna OSP Nadzów - 3. miejsce

Drużyna OSP Cuszów - 4. miejsce

W drugim numerze „Do celu” zapoczątkowaliśmy cykl „ABC Historii”, w którym rozmawiamy z mieszkańcami Pałecznicy o początkach gminy. Do tej pory przeprowadziliśmy wywiady z Alfredem Marachą i Stanisławem Szczęsnym. Dziś prezentujemy Wam wywiad z Józefem Gawłem, który w 1978 roku rozpoczął wieloletnią karierę samorządowca i przyczynił się do tego, że dziś Pałecznica jest samodzielną gminą.

ABC Historii rozmowa z Józefem Gawłem

fot. archiwum

Do celu

W 1976 roku Pałecznica została połączona z Raclawicami na skutek reformy administracyjnej. Co to dla Pana oznaczało?

Gdy zastanawiam się nad przeszłością, to myślę o tym, jak o symbolicznej niewoli, zaborze. Połączenie Pałecznicy z Raclawicami było dla nas ciosem. W naturze człowieka leży walka o wolność i wyzwolenie, dlatego za punkt honoru obraliśmy sobie odłączenie się i przywrócenie nam statusu samodzielnej gminy.

Nie chodziło tu jednak tylko o honor. Łącząc Pałecznicę i Raclawice w jedną gminę, władze myślały, że jeden duży twór będzie działał lepiej. Rzeczywistość jednak pokazywała, że jest inaczej. W Pałecznicy pracował tylko jeden lekarz. Nie było łączności. Brakowało nam pediatry. Nie było wodociągów. Tamtą sytuację doskonale obrazuje przykład banku. W 1975 roku podjęto decyzję o jego budowie. Były pieniądze, była też dokumentacja. Ostatecznie budowa banku rozpoczęła się dopiero teraz.

Dziś jak patrzę na Pałecznicę i Raclawice, to jestem o tym w stu procentach przekonany, że obie gminy nie rozwinęłyby się tak, gdyby dalej funkcjonowały jako jeden twór.

Na słowach się nie skończyło, o czym najlepiej świadczy fakt, że

od kilkunastu lat Pałecznica jest samodzielną gminą. Jak do tego doszło?

Oczywiście za słowami poszły czyny. Wysyłaliśmy pisma, podejmowaliśmy rozmowy. Nie było jednak sprzyjającego czasu, dlatego mijały lata, a my wciąż nie osiągnęliśmy naszego celu. Cały czas mieliśmy jednak motywację – Pałecznica nie rozwijała się tak, jakbyśmy tego chcieli, było wiele niedogodności, a nasze projekty wielokrotnie nie przechodziły podczas sesji, bo mieliśmy mniej radnych niż Raclawice.

W końcu doszło do wielkiej niezgody między nami i tamtejsi radni sami doszli do wniosku, że zarówno dla Pałecznicy, jak i Raclawic lepiej jest się rozłączyć. Na jednej z sesji poddaliśmy więc pod głosowanie wnioski i to był pierwszy raz, gdy osiągnęliśmy większość. Następnym krokiem było zgłoszenie się do wojewody. Tu również obyło się bez problemów i otrzymaliśmy pismo, w którym wojewoda informował nas, że zwołał komisję do utworzenia gminy. Ta wyraziła pozytywną opinię w naszej kwestii. Warunkiem było jednak otrzymanie akceptacji ze strony sejmiku województwa.

Pozostało więc nam jedynie przekonanie radnych do naszych racji. Ja byłem jednym z nich, więc Pałecz-

nica miała swojego przedstawiciela, co uczyniło tę sprawę dużo prostszą. Ostatecznie radni zagłosowali za naszym wnioskiem.

Dążenie do bycia samodzielną gminą nie ogranicza się jednak tylko do drogi urzędowej. Co pałeczniczanie robili w tym kierunku?

Cały czas, gdy należeliśmy do Raclawic, podejmowaliśmy działania, by przygotować się do samodzielnego funkcjonowania. Gdy pojawiła się możliwość budowy domu nauczyciela, od razu kupiliśmy działkę. Zdecydowaliśmy się na ten krok, gdyż szkoły nie mogliśmy wybudować. Co prawda ten dom ostatecznie nie powstał, ale działkę udało nam się zamienić na inną, gdzie dziś znajduje się szkoła. Materiały, które zdobyliśmy przygotowując się do powstania domu nauczyciela, wykorzystaliśmy natomiast przy budowie sali gimnastycznej.

Było grono osób, które szczególnie mocno zaangażowało się w tworzenie gminy, choć pomagał praktycznie każdy. Motorem tych wszystkich działań był natomiast Alfred Maracha. Jego zasługą jest między innymi wybudowanie siedziby urzędu. Pan Maracha był prezesem gminnej spółdzielni, a ja należałem do jej rady. Niejednokrotnie rozmawialiśmy o tym, jakie kroki musimy pod-

jąć, by zrobić podwaliny pod urząd gminy. W końcu Alfred Maracha zaproponował, żeby postawić pawilon handlowy, który w przyszłości może nam posłużyć do stworzenia siedziby samorządu. Wykopaliśmy fundamenty i przystąpiliśmy do budowy. Nie mieliśmy jednak odpowiednich zezwoleń, dlatego zaczęły pojawiać się groźby rozbiórki. Na szczęście ktoś wyrozumiały zdecydował, że wystarczy, byśmy uzupełnili dokumentację.

Pan Maracha postanowił, że zrobi wszystko, by doprowadzić do powstania gminy Pałecznica. My jako radni wiedzieliśmy, że musimy go w tym wspierać.

Co odegrało najważniejszą rolę w powstaniu gminy?

To wspólna praca i oddolny napór na doprowadzenie do odłączenia się od Raclawic. Przez całe życie spotkałem tylko jedną osobę, która uważała, że samodzielna gmina jest niepotrzebna. Oprócz niej wszyscy wiedzieli, że nie ma innej możliwości. Wszyscy włączyli się w te działania. Nie tak dawno rozmawiałem z człowiekiem, który wspominał jak wozem rolniczym przewoził dokumenty z Raclawic. Kombinowaliśmy na różne sposoby, ale najważniejsze, że udało nam się osiągnąć zaplanowany efekt.

Puchar Wójta WRĘCZONY!

W dniu 25.07.2015 odbył się finał turnieju o Puchar Wójta Gminy Pałecznicza. Organizatorem było Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Kultury i Sportu. Zawody odbyły się w ramach Małopolskiego Dnia Sportu. Tego rodzaju aktywność sportowa ma służyć promocji kultury fizycznej na obszarach wiejskich województwa małopolskiego.

Do turnieju przystąpiły cztery drużyny:

„Nadzów i Przyjaciele”

„Flota Nadzów”

„Energia Winiary”

„Jamajka Team”

Końcowa klasyfikacja przedstawia się następująco

I miejsce Nadzów i Przyjaciele

II miejsce Energia Winiary

III miejsce Jamajka Team

IV miejsce Flota Nadzów

Puchary każdej z drużyn wręczył Wójt Gminy Pałecznicza, Marcin Gaweł. Ponadto wszyscy uczestnicy zawodów zostali uhonorowani pamiątkową koszulką.

Na turnieju obowiązywał system każdy z każdym, a wyniki przedstawiały się następująco:

Flota Nadzów - Nadzów i Przyjaciele	3 : 10
Jamajka Team - Energia Winiary	2 : 4
Nadzów i Przyjaciele - Jamajka Team	2 : 2
Flota Nadzów - Energia Winiary	0 : 4
Flota Nadzów - Jamajka Team	0 : 5
Energia Winiary - Nadzów i Przyjaciele	0 : 1

W SAMORZĄDZIE NIE MA NUDY

Rozmowa z wójtem Pałeczniczy, Marcinem Gawłem

▲ fot. archiwum

Do celu

06

Jest Pan wójtem Pałeczniczy od ponad piętnastu lat. Czuje się Pan spełniony na tym stanowisku?

– Przed wszystkim czuję, że posiadam ogromne samorządowe doświadczenie. Przez te kilkanaście lat poznałem samorząd od podszewki. To są niezliczone rozmowy z ludźmi, setki rozwiązanych problemów i spraw, dziesiątki przedsięwzięć, które zmieniły i zmieniają naszą gminę. Jednak w samorządzie nigdy nie można mówić o spełnieniu. To jest żywy i wciąż aktywny organizm, w którym codziennie dzieje się coś innego, coś się zmienia. A zatem bezustannie pojawiają się nowe wy-

zwania i projekty do realizacji. W samorządzie nie ma nudy.

A jednak postanowił Pan kandydować na posła w najbliższych wyborach parlamentarnych. Dlaczego?

– Aktywne życie polega na podejmowaniu wyzwań, które niesie los. Otrzymałem propozycję kandydowania do Sejmu z listy PSL. To ugrupowanie zbliżone jest do obszaru spraw, którymi żyję na co dzień, problemów wsi i takiego zupełnie ludzkiego podejścia do wszelkich kwestii. Z drugiej strony, skoro przez te kilkanaście lat skutecznie udaje się zmieniać Pałecznicę na lepsze, to dlaczego nie

przenieść tych dobrych doświadczeń na większy obszar, na cały kraj? Doskonale wiem, jakich rozwiązań prawnych, jakich ustaw brakuje nam – samorządowcom, żeby jeszcze lepiej i sprawniej rozwijać tę naszą Polskę lokalną, gminną. I przede wszystkim o takie rozwiązania chcę powalczyć w Sejmie.

Wszystko wskazuje na to, że w październiku władzę w kraju przejmie PiS. Czy jest Pan gotowy na współpracę z tą partią?

– Polityka w moim przekonaniu polega na tym, aby skutecznie wpływać na poprawę otaczającej nas rze-

czywistości. Niezależnie zatem od tego, jakie ktoś ma przekonania czy poglądy, rolą polityka są negocjacje, rozmowy, czasem kompromis, by osiągnąć wyznaczony cel. Dla mnie celem nie jest posiadanie władzy dla władzy, ale wprowadzenie takich ustaw lub poprawek do istniejącego prawa, które pomogą polskim samorządom jeszcze lepiej się rozwijać. Polska bowiem rozwija się przede wszystkim na poziomie samorządu. Na poziomie rządu czy parlamentu tworzone są jedynie do tego lepsze lub gorsze warunki. By ten cel uzyskać, jestem gotowy na współpracę z każdym.

Według sondaży wyborczych PSL w chwili obecnej ma poparcie, które waha się na granicy prognozy wyborczego wynoszącego 5%. Czy nie obawia się Pan, że nawet przy Pańskim bardzo dobrym wyniku w głosowaniu, PSL po prostu nie dostanie się do Parlamentu?

– Wielokrotnie już sondaże wyborcze rozmięły się z rzeczywistością. W lutym tego roku w wyborach prezydenckich według sondaży Paweł Kukiz miał poparcie w grani-

zdarzenia, realizacje czy projekty w ciągu owych piętnastu lat były Pana zdaniem przełomowe, wyjątkowe i najważniejsze dla rozwoju Pałeczniczy?

– Każda firma opiera swoją działalność na solidnych i zdrowych zasadach funkcjonowania. My samorządowcy nasze gminy traktujemy troszkę, jak przedsiębiorstwa. Dlatego dbamy, aby wydatki stały nie przekraczały dochodów własnych. Uważam też, że jednorazowa inter-

centracja dzieci w klasach dwudziestoczteroosobowych.

Drugą istotną sprawą, na którą postawiłem w naszej gminie, jest rozwój tak zwanego społeczeństwa obywatelskiego poprzez wsparcie formalnych i nieformalnych grup realizujących zadania wynikające bezpośrednio z potrzeb ludzkich. Tworzenie sprzyjającego klimatu i pomoc merytoryczną lokalnym liderom to prawidłowe działanie, aby pobudzić mieszkańców

społeczeństwa i odgrywają ogromną rolę w kształtowaniu jego rozwoju. Należyta współpraca z księżmi proboszczami znacząco pozwala kształtować charaktery naszych mieszkańców, co sprzyja wspólnej pracy na rzecz innych.

Kolejnym ważnym ogniwem w funkcjonowaniu gminy jest rozwój infrastruktury lokalnej. Z tą podstawową, zapewniającą bezpieczeństwo, a związaną z budową dróg, chodników i oświetlenia ulicznego

poradziliśmy sobie korzystając jeszcze z pieniędzy przedakcesyjnych. Dziś to bieżące remonty i kolejne małe inwestycje na drogach dojazdowych do pól. Wiadomo bowiem, że komunikacja odgrywa ogromną rolę dla dobrego funkcjonowania gospodarstw rolnych nastawionych na produkcję i handel warzywami. Poza tym ważny jest także komfortowy dojazd do pracy do położonego w niedalekiej odległości Krakowa.

Do wyborów zostało jeszcze trochę czasu. Czy ma Pan jeszcze do zrealizowania jakiegoś ważnego przedsięwzięcia jako wójt Pałeczniczy?

– Każde wybory to ważny moment mojego życia. Do każdego, w którym jestem kandydatem, staram się podchodzić profesjonalnie i angażuję się całym sobą. Jednak w chwili obecnej w Pałeczniczy prowadzimy bardzo ważne i duże inwestycje. Jestem bardzo zaangażowany w ich realizację, bo tak rozumiem odpowiedzialność związaną z powierzonym mi przez mieszkańców gminy stanowiskiem.

Są to przedsięwzięcia związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Ta gałąź gospodarki jest przyszłością nas wszystkich, mieszkańców całej planety. Wszystkie zasoby minerałów kiedyś się wyczerpią, a z tego, co natura nam odnawia, powinniśmy korzystać w pierwszej kolejności i bez ograniczeń.

2 lata temu zamontowaliśmy pompy ciepła do ogrzewania budynków komunalnych, co spowodowało spadek kosztów ogrzewania o 2/3. Dziś liczymy, że użyty prąd z własnej instalacji fotowoltaicznej dodatkowo obniży koszty pracy pomp ciepła, zaś wyprodukowana energia elektryczna na ujęciu wody w Pałeczniczy pozwoli utrzymać koszty pozyskania wody na stałym poziomie.

Dziękujemy za rozmowę.

w samorządzie nigdy nie można mówić o spełnieniu. To jest żywy i wciąż aktywny organizm, w którym codziennie dzieje się coś innego, coś się zmienia. A zatem bezustannie pojawiają się nowe wyzwania i projekty do realizacji. W samorządzie nie ma nudy.

cach 3%, w kwietniu 6%, a tydzień przed wyborami maksymalnie 11%. Ostatecznie zdobył 20% głosów. Dlatego ze spokojem przyglądam się obecnym sondażom i wynikom PSL. To partia, w której ważny jest głos rozsądku, a sprawy rozpatrywane są na tzw. „chłopski rozum”. Dla mnie jest to bardzo pozytywne określenie, bo nikt tak bardzo, jak mieszkańcy wsi, nie potrafi podchodzić do problemów z rozważą i po gospodarstwu. Wierzę, że wyborcy to dostrzegają szczególnie na tle bardzo emocjonalnej retoryki i kampanii PO czy PiS.

Nie szkoda jednak Panu dorobku wypracowanego w Pałeczniczy?

– W żadnym wypadku nie mam zamiaru zrywać moich związków z Pałeczniczą. Wręcz przeciwnie. Jeśli zostanę posłem, to w naturalny sposób będę starał się wspierać wszelkie inicjatywy w naszej gminie. Poza tym posłem się bywa, a samorządowcem jest się przez całe życie. Stawiam sobie określone zadania do zrealizowania w Sejmie. Są one związane przede wszystkim z samorządem. Natomiast tu jest mój dom, znajomi, przyjaciele. Tu jest moje życie i nie zamierzam tego zmieniać.

Stwierdził Pan, że te kilkanaście lat wójtowania, to ogromne doświadczenie samorządowe. Proszę w takim razie powiedzieć, które

wencja nie daje takich efektów, jak rozwiązania systemowe, długofalowe. Dążymy zatem do stworzenia takiego systemu opieki i zapewnienia pracy, który obejmie cały przekrój społeczeństwa zamieszkującego daną gminę. Na przykład rozsądna i przemyślana polityka oświatowa nie tylko optymalizuje koszty kształcenia dzieci, utrzymania budynków oświatowych, ale przede wszystkim daje silne podstawy wychowawcze. Jeśli spojrzymy w przeszłość i przed siebie, to okazuje się, że najważniejsze jest sprawne i rzetelne wychowanie kolejnych pokoleń, które w przyszłości będą musiały zadbać nie tylko o siebie, ale całe nasze jestestwo.

W Pałeczniczy udało nam się zachować oświatę na wysokim poziomie, a jednocześnie zracjonalizować wydatki. Dziś mamy jeden zespół szkół, w skład którego wchodzi 4 dziennych opiekunów, 4 punkty przedszkolne, 1 szkoła filialna, 1 nowoczesny zespół szkół z kompleksem sportowym, szkołą podstawową, gimnazjum i szkołą muzyczną 1 stopnia. Kluczem do sukcesu na tym polu jest optymalnie dobrana kadra nauczycieli i kon-

do brania spraw w swoje ręce. Dziś w dobie informatyzacji zapominamy o podstawowych, sprawdzonych od wieków formach wspólnej pracy w grupie na rzecz osiągnięcia celu.

Organizacje pozarządowe, z którymi gmina współpracuje, to nie tylko Ochotnicze Straże Pożarne. To dobrze rozwinięty sektor działalności w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej. Nasze organizacje pozarządowe prowadzą na przykład rehabilitację zakontraktowaną w Narodowym Funduszu Zdrowia, świe-

▶ przez te kilkanaście lat skutecznie udaje się zmieniać Pałecznicę na lepsze, to dlaczego nie przenieść tych dobrych doświadczeń na większy obszar, na cały kraj? Doskonale wiem, jakich rozwiązań prawnych, jakich ustaw brakuje nam, samorządowcom, żeby jeszcze lepiej i sprawniej rozwijać tę naszą Polskę lokalną, gminną.

tlące wielopokoleniowe i szereg form wsparcia osób starszych.

Nie należy zapominać o ogromnym zaangażowaniu naszych lokalnych parafii, które skupiają 80% naszego

Z życia GMINY

Naukowcy z Akademii Górniczo Hutniczej przeprowadzali badania w Pałecznicy

W ostatnim czasie zainteresowanie mieszkańców Pałecznicy wzbudziła stacja badawcza, która stanęła w pobliżu amfiteatru. Naukowców sprowadził tu projekt Akademii Górniczo Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie, którego partnerem jest nasza gmina. Celem projektu jest zbadanie reakcji termicznej wywierconych otworów, które mogą posłużyć do instalacji kolejnych pomp ciepła. Naukowcy ogrzewają je ze stałą moc, a następnie wpusz-

czają do nich ciecz (w tym przypadku glikol). Badając jej temperaturę na wejściu i wyjściu z otworu można określić efektywną przewodność i ustalić liczbę potrzebnych otworów do prawidłowego funkcjonowania pomp ciepła. Do tej pory badania przeprowadzało sześć grup. Po sześciu tygodniach projekt musiał być jednak wstrzymany. Powód to awaria komputera. Naukowcy zapowiadają jednak, że wrócą do Pałecznicy we wrześniu.

Ruszają kolejne szkolenia

Rusza nabór na recertyfikację kursu z kwalifikowanej pierwszej pomocy. W 2010 roku Urząd Gminy w Pałecznicy realizował projekt oparty na szkoleniach strażaków - ochotników z zakresu pierwszej pomocy, w którym udział wzięło 60 strażaków z naszej Gminy. W 2012 roku taki projekt realizowała OSP w Pałecznicy, a teraz Gmina pozyskała środki na sfinansowanie recertyfikacji. Projekt zostanie zrealizowany w miesiącach wrzesień - październik 2015. Prosimy o zgłoszenie się chętnych osób.

WÓJT GMINY PAŁECZNICA

oraz

MIESZKAŃCY WSI BOLÓW

serdecznie zapraszają

na **DOŻYŃKI GMINNE**

które odbędą się **23 sierpnia 2015**

w Bolowie

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

15.00 – Msza Święta w amfiteatrze przy remizie OSP Bolów

16.00 – Powitanie przybyłych Gości

16.30 – Uroczystości Obrzędowe Święta Plonów – Korowód Dożynkowy

18.00 – Koncetr Orkiestry „Syrena”

19.00 – Zabawa Taneczna w towarzystwie zespołu „Balans”

Podczas uroczystości przewidziane są atrakcje dla najmłodszych.

Mieszkańcy Wsi Bolów

Wójt Gminy Pałecznica

mgr inż. Marcin Gawet

Nawałnice w Pałeczniczy

Urząd i GOPS przyjmowały wnioski, Wójt apeluje o wycinkę drzew

W związku z zaistniałą sytuacją Urząd Gminy ogłosił przyjmowanie wniosków, w których można było zgłaszać zniszczenie upraw (co najmniej 30% całego gospodarstwa). Wzory dostępne były zarówno na stronie internetowej urzędu, jak i w jego siedzibie czy u sołtysów. Obecnie wnioski są oceniane przez komisję w Krakowie. Jej wyniki najprawdopodobniej zostaną ogłoszone na początku września, choć jak zaznacza Elżbieta Grela – Inspektor do spraw rolnictwa i ochrony środowiska – możliwe, że ze względu na odwołania i inne sprawy formalne, termin ten ulegnie zmianie. Szkody powstałe w wyniku przejścia nawałnicy dotyczą nie tylko upraw rolnych. Zniszczone zostały również budynki.

Kwestią pomocy dla mieszkańców zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ekstremalnych zjawisk pogodowych nie jesteśmy w stanie uniknąć. Możemy jednak zmniejszyć ryzyko wystąpienia szkód. Wójt Marcin Gaweł zaapelował do mieszkańców o wycinanie lub podcinanie drzew, które znajdują się na tyle blisko budynków mieszkalnych i gospodarczych, że podczas nawałnic i gwałtownych wiatrów mogą stanowić zagrożenie. By otrzymać zezwolenie na wycinkę, należy zgłosić się do pani Elżbiety Greli w Urzędzie Gminy i złożyć wniosek o wydanie zezwolenia oraz kserokopię aktu własności bądź wypis z rejestru gruntów.

► Tegoroczne lato obfituje nie tylko w wysokie temperatury, ale również ekstremalne zjawiska pogodowe. Te nie ominęły naszej gminy. W lipcu przez Pałecznicę przeszły gwałtowne nawałnice, które niestety spowodowały wiele strat. Zalane uprawy, zniszczone dachy, powalone drzewa – taki obraz zastali mieszkańcy naszego regionu po burzy.

fot. archiwum

Ekologiczna i ekonomiczna gmina W Pałeczniczy powstają instalacje fotowoltaiczne

fot. archiwum

► Pozyskiwanie energii elektrycznej z alternatywnych i odnawialnych źródeł staje się coraz popularniejsze. To rozwiązanie nie tylko przyjazne dla środowiska, ale również ekonomiczne, pozwalające na oszczędności.

Nic więc dziwnego, że w gminie Pałecznicza, która od lat stawia na nowoczesne i proekologiczne rozwiązania, powstają panele fotowoltaiczne. Inwestycja „Alternatywne źródła energii szansą poprawy jakości środowiska naturalnego w Gminie Pa-

łecznicza”, w ramach której powstają panele fotowoltaiczne, jest w trakcie realizacji, a prace mają zakończyć się w III kwartale tego roku. W ramach projektu powstanie kilka instalacji, co zwiększy oszczędności w zużyciu energii i sprawi, że gmina będzie

jeszcze bardziej przyjazna środowisku. Korzyści są więc nie tylko finansowe, ale również ekologiczne oraz wizerunkowe. Co ważne, to kolejny projekt, na który udało się pozyskać dofinansowanie. Tym razem nasza gmina otrzymała 2 miliony złotych

ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

W ramach inwestycji w gminie powstanie aż osiem instalacji fotowoltaicznych. Elektrownie zostaną wybudowane przy: bibliotece (8,10 kWp), Domie Ludowym (34,02 kWp), Ochotniczej Straży Pożarnej w Pałeczniczy (19,44 kWp), przepompowni wody w Pamięciach (18,90 kWp), przepompowni wody w Pałeczniczy (3,78 kWp), ujęciu wody w Pałeczniczy (99,36 kWp) Zespole Szkół w Pałeczniczy (2 x 38,88 kWp). Wykonawca zobowiązany jest nie tylko do instalacji samych modułów fotowoltaicznych, ale także montażu rozdzielnic i stacji inwerterowych-przetwornic, zabudowy rozdzielnic systemu i układów pomiarowych, instalacji wewnętrznych linii zasilających i połączenia kablowego elementów instalacji, montażu instalacji odgromowej, przeciwprzepięciowej i połączeń wyrównawczych, montażu ogrodzenia, monitoringu i oświetlenia elektrowni, montażu oraz uruchomienia systemów wizualizacji, a także zabudowy i uruchomienia zespołu prądotwórczego.

Do celu

Bądź zdrow! kolejny raz zapraszamy

na wycieczkę rowerową w dniu 23 sierpnia 2015 r. Proszowice - Bolów

Korzystając z gościnności Wójta Gminy Pałecznicza, Starosta Proszowicki wraz z Organizatorami mają zaszczyt zaprosić WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW POWIATU PROSZOWICKIGO do wspólnej wycieczki rowerowej.

Tym razem trasa będzie krótsza i ma wynosić około 35 kilometrów, do pokonania której w niedzielę 23 sierpnia, zaprasza Starosta Proszowicki wraz z Organizatorami.

Wycieczka rozpocznie się w Proszowicach przy Obiekcie Sportowo Rehabilitacyjnym Gminy Proszowice (hala sportowa) o godzinie 13:30 od rejestracji jej uczestników. Biorący udział w rajdzie przejadą trasą wiodącą przez Proszowice – Bolów (Gmina Pałecznicza) – Proszowice.

► Organizatorzy imprezy zapewniają poczęstunek, suchy prowiant oraz napoje, a przede wszystkim dobrą zabawę.

Gościnność Gminy Pałecznicza oraz dożynki, które odbędą się w Bolowie w tym samym dniu z całą pewnością uatrakcyjnią wycieczkę, a dobra kuchnia

Pań z Koła Gospodyń dopełni reszty.

Zakończenie wycieczki przewidziano około godziny 19:00.

W wycieczce mogą uczestniczyć posiadacze sprawnych technicznie rowerów. Osoby niepełnoletnie muszą mieć pi-

semną zgodę opiekuna prawnego oraz kaski rowerowe.

Uczestnicy powinni zabrać ze sobą dokumenty, zapas wody do picia, okulary przeciwsłoneczne i płaszcz przeciwdeszczowy. Szczegółowy regulamin imprezy oraz wzór zgody opiekuna prawnego na udział niepełnoletniego uczestnika,

dostępne są na stronie internetowej.

Wycieczka rowerowa realizowana jest w ramach projektu realizowanego przez Powiat Proszowicki, dofinansowanego z funduszy Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz środków budżetu państwa.

żyjemy zdrowo na sportowo

Info o projekcie na stronie internetowej:
www.akcjazdrowie.proszowice.pl

www.norwaygrants.org

23.08.2015 r. (niedziela) Zapraszamy na
wycieczkę rowerową

PROSZOWICE - BOLÓW (Gmina Pałecznicza) - PROSZOWICE

Rejestracja uczestników - godz. 13:30 - teren Obiektu Sportowo Rehabilitacyjnego Gminy Proszowice (hala sportowa)

W programie: Poczęstunek
Prezentacja programu "Akcja Zdrowie" w ramach Dożynek Gminy Pałecznicza
Zakończenie około godz. 19:00

Zapewniamy dla wszystkich uczestników suchy prowiant oraz napoje.

Powiat Proszowicki

Projekt: „Promocja zdrowia poprzez wdrożenie programów profilaktycznych, w tym badań przesiewowych i diagnostyki oraz działań edukacyjnych o tematyce zdrowotnej w celu zmniejszenia poziomu zachorowalności i śmiertelności z powodu nowotworów płuc i oskrzeli w powiecie proszowickim”.
Program PL13 „Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu”.

Dofinansowane z funduszy Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz środków budżetu państwa.

Co za nami, co przed nami

► **W ramach promocji zdrowego stylu życia zaplanowane zostały działania, które skierowane są do szerokiego kręgu społeczeństwa, a ich tematem jest profilaktyka. W programie badania przesiewowe i diagnostyka, a także działania edukacyjne o tematyce zdrowotnej, w celu zmniejszenia poziomu zachorowalności i śmiertelności z powodu nowotworów płuc i oskrzeli w powiecie proszowickim.**

W szczególności działania objęły następujące wydarzenia:

A. Konferencję oraz

- 26.02.2015 – Konferencja „Promocja zdrowia poprzez wdrożenie programów profilaktycznych, w tym badań przesiewowych i diagnostyki oraz działań edukacyjnych o tematyce zdrowotnej w celu zmniejszenia poziomu zachorowalności i śmiertelności z powodu nowotworów płuc i oskrzeli w powiecie proszowickim”. Program PL13 „Ograniczanie społecznych nierówności w zdrowiu

- 20,22.III.2015 - Turniej tenisa stołowego

- 17.V.2015 - Bieg uliczny w Proszowicach

- 21.VI.2015 - Piknik rodzinny (park miejski w Proszowicach). Piknik zorganizowany został w Proszowicach – jako stolica powiatu i centrum życia lokalnej społeczności. Piknik miał

na celu informowanie o projekcie oraz celach.

- 26.VII.2015 - Wycieczka rowerowa

A przed nami:

- 23.VIII.2015 - Wycieczka rowerowa Proszowice – Bolów – Proszowice

- IX.2015 - Bieg ku czci gen. Bolesława Nieczui-Ostrowskiego na trasie Koniusza-Proszowice

- I.2016 - Halowy turniej piłki nożnej

- IV.2016 - Manifestacyjny marszobieg uliczny na trasie Koszyce-Proszowice

B. Spotkania – pogadanki zdrowotne

- **Pogadanki zdrowotne to łącznie 135 spotkań, z czego już 28 zrealizowano w sołectwach, a 25 spotkań edukacyjnych w szkołach na 50 zaplanowanych,**

na których poruszane były i będą tematy związane z profilaktyką oraz badaniami przesiewowymi i diagnostyką oraz działaniami edukacyjnymi o tematyce zdrowotnej w celu zmniejszenia poziomu zachorowalności i śmiertelności z powodu nowotworów płuc i oskrzeli w powiecie proszowickim. Stworzy to możliwość dla mieszkańców, do poszerzenia wiedzy na temat zakresu utrwalania prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia i zapobieganie chorobom poprzez kontrolowanie czynników ryzyka.

Działanie to skierowane będzie do osób, które oczekują fachowej i pełnej wiedzy w zakresie własnego zdrowia. Spotkania odbywają się i będą się odbywać w szkołach, remizach przy okazji spotkań z rodzicami, przy okazji zebrań wiejskich, itp.

W ramach spotkań odbędą się prelekcje specjalistów z zakresu profilaktyki zmniejszenia poziomu zachorowalności i śmiertelności z powodu nowotworów płuc i oskrzeli działań edukacyjnych, a także pokazy slajdów, filmów na temat profilaktyki i zdrowego stylu życia.

C. Zapobieganie konsekwencjom choroby poprzez jej wczesne wykrycie w formie przesiewowych badań skринingowych grupy wysokiego ryzyka

Etap I - badania ankietowe – objęta nimi zostanie cała grupa ryzyka, która obejmuje populację w przedziale wiekowym 40-85+. Pod względem liczbowym kształtuje się ona na poziomie 21 tys. osób.

► **Do końca czerwca grupa ankietatorów przeprowadziła 6 459 ankiet.**

Etap II - obejmie badania przesiewowe właściwe, dla których grupą docelową mają być osoby w wieku 40-85+, których badania RTG są starsze niż 2 lata. Wielkość tej grupy zostanie określona na podstawie ankiet, jednak dla niniejszego opracowania została oszacowana grupa docelowa w następujący sposób. Zakłada się, iż badania RTG wykonywane są głównie w ramach badań okresowych przez pracowników najemnych. Rolnicy oraz osoby pracujące na własny rachunek, emeryci i renciści oraz osoby niepracujące w znikomej liczbie korzystają z corocznych badań RTG, dlatego też wszystkie te grupy uznano za potencjalnych klientów badań okresowych.

W tym etapie do końca lipca przeprowadzono 522 badań spirometrycznych, natomiast badań rentgen płuc 501.

Dla własnego zdrowia! poświęć czas dla ankietera i wypełnij ankietę!

Mieszkańcy Bolowa połączyli siły i wybudowali remizę OSP

Można osiągnąć wiele, gdy wszyscy ze sobą współpracują dla wspólnego celu. Tak dzieje się między innymi w sołectwie Bolów, a przykładem ciężkiej pracy wszystkich mieszkańców jest wybudowana remiza dla tutejszej Ochotniczej Straży Pożarnej. W większości inwestycja została zrealizowana w czynie społecznym.

Tak działo się od samego początku, gdyż remiza powstała na działce, która została przekazana nieodpłatnie na ten cel przez pana Korfla. Duży udział w powstaniu remizy miał także wójt Pałeczniczy – Marcin Gawęł. To właśnie wójt sfinansował materiały budowlane z pieniędzy gminnych i pozyskał dofinansowanie na projekt „Odnowa infrastruktury w OSP Bolów”, który został zrealizowany w ramach konkursu „Małopolskie Remizy 2010”.

kę brukową, postawić altanę, a nawet zadbać o zatokę przystankową. Efektem jest remiza z zadbanym terenem, która ma służyć wszystkim mieszkańcom. – *To nie jest tak, że remiza należy do straży pożarnej, jest zamykana na klucz i ma służyć wszystkim strażakom. Nie, wybudowaliśmy ją dla wszystkich mieszkańców i każdy może z niej korzystać* – tłumaczy Henryk Grądek, sołtys Bolowa.

W budowę remizy szczególnie zaangażowali się: Marian Korfel, Henryk Grądek, Mariusz Grądek, Damian Grądek, Mirosław Adamczyk, Mateusz Bielawski, Lesław Kwapien, Krzysztof Gajda, Zbigniew Kaczor, Damian Kaczor, Łukasz Bil, Krystian Kwiecień, Marek Gajda, Zbigniew Wleciał, Dariusz Jackie-

wicz, Mariusz Fortuna oraz Sebastian Bazan.

gażowany jest niemal każdy mieszkaniec sołectwa.

W środku budynek jest już niemal w pełni gotowy do korzystania. Eleganckie łazienki, schody wyłożone kafelkami, kuchnia, dwie duże sale, które można wykorzystywać do różnych celów – przy urządzeniu wnętrza zadbano o każdy szczegół. Mieszkańcy postarali się, by ściany były pomalowane na różne kolory, by w remizie było ładnie i przyjemnie. Na wykończenie czeka jeszcze tylko jedno pomieszczenie gospodarcze. Jeśli chodzi o stan zewnętrzny, to zostało już tylko malowanie. Jak zapewnia sołtys Bolowa, farby pojawią się na ścianach jeszcze przed dożynkami, które to odbędą się 23 sierpnia.

Jeśli o dożynkach mowa, to przygotowania do nich trwają od długiego czasu. Teraz jednak wszystko dopinane jest na ostatni guzik, dlatego w organizację święta rolników zaan-

– *Pragnę serdecznie zaprosić wszystkich na dożynki w Bolowie. Chcemy wspólnie świętować, bawić się i spędzić czas w przyjaznej atmosferze, dlatego każdy jest u nas mile widziany* – mówi sołtys Bolowa, Henryk Grądek.

fot. archiwum

Do celu